

Beginnend *Bijbellezen*

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

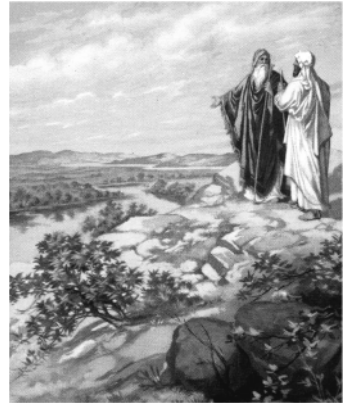
13. Abraham, Lot en Sodom

Lezen: Genesis 18:16-19:3 en 19:11-29

Een zelfzuchtige keus

Toen God hem vroeg de stad Ur te verlaten en naar een ander land te gaan, nam Abraham de rest van zijn familie mee. Halverwege hun reis bleven ze echter met hun tenten staan. Nadat Abrahams vader Terach was overleden, vroeg God Abraham zijn familie te verlaten en verder te trekken. Hij gehoorzaamde, maar nam ook zijn neef Lot mee. Omdat Lot geen erfgenaam zou zijn van het land dat God Abraham beloofde, moesten hun wegen op een dag scheiden. De oplossing die God daarvoor koos, was dat Hij hun kudden zo groot maakte, dat er niet genoeg gras voor al die dieren was. Toen Abraham Lot voorstelde uiteen te gaan, en hem liet kiezen waar hij wilde wonen, nam zijn neef niet de gewone beleefdheidsvormen in acht. Hij zei niet: 'Nee, God heeft u het land beloofd, en ik ben alleen maar met u meegegaan. Dus u moet als eerste kiezen.'

Lot wist "hoe rijk aan water de hele Jordaanvallei was ... even waterrijk als de tuin van de HEER en als Egypte." Daarom vroeg hij Abraham of hij daar mocht wonen, en Abraham stemde daar in toe. Hier zien we het verschil tussen deze twee mannen. Lot koos, typisch menselijk, het beste voor zichzelf. Abraham vertrouwde dat God hem zou geven wat hij nodig had, ook in droog, kaalgevreten land.

Lot wist "hoe rijk aan water de hele Jordaanvallei was ... even waterrijk als de tuin van de HEER en als Egypte." Daarom vroeg hij Abraham of hij daar mocht wonen, en Abraham stemde daar in toe. Hier zien we het verschil tussen deze twee mannen. Lot koos, typisch menselijk, het beste voor zichzelf. Abraham vertrouwde dat God hem zou geven wat hij nodig had, ook in droog, kaalgevreten land.

"De mensen daar waren slecht"

Het Bijbelverhaal loopt hier een beetje vooruit op wat er gaat gebeuren. Dat komt omdat het pas eeuwen later, door Mozes, werd opgeschreven in het boek dat hij Genesis noemde. Hij moest soms even wat duidelijk maken, zodat de mensen het verhaal dat zij hoorden of lazen zouden begrijpen. Toen Mozes het schreef, was het gebied waar Lot ging wonen namelijk helemaal niet waterrijk en vruchtbaar. Dat was "voordat Sodom en Gomorra door de HEER werden verwoest". Dus zouden mensen zich kunnen

afvragen: 'O? Maar het is daar toch een barre woestijn en een zoutmeer?' Mozes vertelde daarom ook meteen wat er daar zo mis was, dat God het gebied verwoestte: "de mensen daar waren slecht, ze zondigden zwaar tegen de HEER." En uitgerekend daar ging Lot wonen: "Lot sloeg zijn tenten op bij de steden in de vallei. Zijn woongebied strekte zich uit tot aan Sodom", één van de steden daar.

De houding van echte kinderen van God

We mogen mensen niet zomaar oordelen over wat we over hen horen. God weet meer. Hij kent onze zwakheden, maar weet ook wat er in het diepst van ons hart is. De bekende apostel van de Heer Jezus, Petrus, noemde Lot zelfs een 'rechtvaardige'. Dat is iemand die door God niet schuldig wordt verklaard voor de zonde die hij deed. God weet hoe wij mensen diep van binnen zijn. Hij weet dat wij vaak uit zwakheid zondigen. Het zit in onze natuur. En Hij weet ook of het – onder Zijn invloed door de Geest – mogelijk is dat wij veranderen.

Omdat Abraham God vertrouwde, ging hij ervan uit dat God een bedoe-ling had met Lots keus voor de Jordaanvallei. Daarom oordeelde hij Lot niet, en was hij niet boos op hem. Voor hem was dat een zaak van God. Dat is te zien als Lot gevangen wordt genomen. In les 10 zagen we dat Abraham met ongeveer 300 man op weg ging om Lot en zijn familie te bevrijden. Hij had zijn leven ervoor over, om te doen wat hij kon om zijn neef te redden. En het lukte hem. Hierdoor wist Abraham dat God hem hielp en Lot wilde sparen. Dit is belangrijk voor wat er later gebeurde. Het is ook een belangrijke les voor wie een kind van God wil zijn. Zijn echte kinderen hebben het beste voor met alle mensen, en zijn zelfs bereid hun leven te geven voor hun vrienden. Want God heeft ook alles over voor Zijn vrienden, zoals Abraham. Het grote voorbeeld is dé Zoon van God, Jezus Christus, die zijn leven aan het kruis gaf voor dat van anderen.

Lot beleeft weinig plezier aan zijn verblijf in Sodom

Opvallend is dat Lot kennelijk niet veel leerde van zijn bevrijding; want daarna ging hij zelfs in de stad Sodom wonen, terwijl hij wist dat dit ook niet zo'n veilige plaats was. Nu zijn leven was gered, en hij alles wat hij bezat weer had teruggekregen, moest Lot een paar belangrijke lessen leren. Petrus schreef verder over hem dat hij "zwaar leed onder de losbandige levenswandel" van de mensen in Sodom. "Deze rechtvaardige woonde te midden van hen, en dag in dag uit werd zijn rechtschapen ziel gekweld wanneer hij hoorde en zag hoe ze zich aan God noch gebod stoorden." Dat was de manier waarop God Lot duidelijk wilde maken dat zijn keus voor Sodom geen goede was; één van de lessen die Hij hem wilde leren. Gods boodschap aan de mensen die in Hem geloven is, dat zij niet mee mogen doen met zondige mensen. Ze moeten zich apart van hen houden, en als het kan ergens anders gaan wonen. En Lot had die mogelijkheid.

Hij hoefde niet in Sodom te wonen. Maar zijn dochters waren ondertrouwd met mannen uit Sodom. Bovendien was hij, nadat zijn oom alle inwoners van de stad had bevrijd en al hun bezittingen had teruggegeven, een geëerd man geworden. De Bijbel vertelt dat hij "in de stadspoort" zat. De plaats waar de belangrijke mannen van de stad zaten, om in de gaten te houden wie de stad in en uit gingen, belangrijke dingen te bespreken, en recht te spreken. Lot had dus familiebanden in de stad en een positie te verliezen. De les die hij ten slotte moest leren, was dat dit alles minder belangrijk was dan zijn leven. Daarom zou hij alle eer en bezit op moeten geven om zijn leven te behouden.

Abraham probeert de mensen in Sodom en Gomorra te redden

Het begon met het bezoek van drie 'mannen' aan Abraham. Abraham begreep dat dit geen mensen waren, maar engelen. Hij ontving hen hartelijk, en tijdens de maaltijd vertelden zij hem dat hij en Sara precies een jaar later een zoon zouden hebben. Na de maaltijd vertrokken de drie 'mannen' weer, en Abraham liep een eindje met hen mee. Dan is te zien dat ze niet alleen waren gekomen om Abraham en Sara een zoon te beloven. Toen hij naast Abraham liep, dacht de belangrijkste van de drie: "Waarom zou ik voor Abraham verborgen houden wat ik van plan ben?" Want dat was heel ingrijpend. "Er zijn ernstige beschuldigingen geuit tegen Sodom en Gomorra, hun zonden zijn ongehoord groot."

Daarom was hij gekomen om te onderzoeken of dit waar was. Want als het antwoord 'ja' was, zouden zij "verwoesting over zich hebben afgeroepen." Zo'n beslissing, met vreselijke gevolgen, neem je niet zo maar.

God koos Abraham voor iets heel belangrijks: hij moest zijn kinderen en kleinkinderen en achterkleinkinderen de weg wijzen naar God, en hen leren hoe zij Hem moesten gehoorzamen. Alleen door "rechtvaardig en goed" te leven zouden zij door God gezegend worden. En dat zou er toe leiden, dat "alle volken op aarde zullen wensen zo gezegend te worden als hij". Aan dat verlangen wil God tegemoetkomen, op voorwaarde dat zij – net als Abraham – in God geloven en "rechtvaardig en goed" leven. Daarvoor is het nodig ook te weten wat in Gods ogen 'onrechtvaardig en slecht leven' is, en te beseffen dat Hij dat niet ongestraft kan laten.

Dat God geduldig is, en afwacht of mensen zich bekeren van hun slechtheid, was al te zien in Zijn beloften aan Abraham. God had hem verteld dat zijn nakomelingen 400 jaar onderdrukt zouden worden. Maar dan zou Hij "hun onderdrukkers ter verantwoording roepen", en Abrahams nakomelingen laten wegtrekken naar het hem beloofde land. Dat moment zou

samenvallen met het hoogtepunt van de zondigheid van de bewoners daarvan: "want pas dan hebben de Amorieten zo veel misdaden bedreven dat de maat vol is". Dus ondanks dat God geduldig is, is – als mensen niet van plan zijn anders te gaan leven – de maat een keer vol. Abraham en zijn nakomelingen moesten daarom ook leren, zelf eveneens geduldig te zijn, en het moment voor de vervulling van Gods beloften aan Hem over te laten. De derde les is niet in de handen te wrijven, en zeggen dat het maar goed is dat God zulke slechte mensen straft. Ook mogen zij niet wraakzuchtig zijn om wat anderen hen aandoen. Ze moeten net als God zijn: genadig en barmhartig. Dat wil zeggen, vergeven wat andere mensen hen aandoen, en hopen dat de mensen, die God wil straffen, toch nog op tijd begrijpen dat het verkeerd gaat aflopen. Ze moeten voor hen bidden en hen waarschuwen. Anders zullen zij, samen met de slechte mensen, door God gestraft worden.

Abraham dacht als God, en hoopte dat er in Sodom en Gomorra nog enkele goede mensen zouden zijn. In ieder geval was daar Lot met zijn familie. Daarom vroeg Abraham: "Wilt u dan behalve de schuldigen ook de onschuldigen het leven benemen?" Stel, zei hij, "dat er in die stad vijftig onschuldigen zijn. Zou u die dan ook uit het leven wegrukken en niet de hele stad vergeving schenken omwille van die vijftig onschuldige inwoners?" Hij vond dat God als Rechter rechtvaardig moest handelen. We noemen dit pleiten, een verzoek om Gods genade en barmhartigheid; om rekening te houden met de gevolgen van Zijn straf voor schuldigen en onschuldigen. De engel beloofde rekening te houden met Abrahams verzoek. Maar Abraham was zo begaan met het lot van de mensen in die steden, dat hij doorging met pleiten. Telkens verlaagde hij het aantal en werd zijn verzoek ingewilligd. Hij stopte bij tien... Toen ging Abraham terug naar zijn tent en de engel ging op weg naar Sodom.

Lot gered uit het vuur

De andere twee waren al vooruit gegaan. Toen zij de stadspoort binnenkamen, zag Lot hen. Hij nodigde hen in zijn huis om daar te overnachten. Hij wist hoe gevaarlijk het 's avonds en 's nachts buiten was, en meende dat zij bij hem veilig waren. Maar toen bleek hoe slecht de inwoners van Sodom waren, en zijn gasten zelfs bij een geëerd man als hij niet veilig waren. Zo werd bewezen dat "de klachten die ik over hen heb gehoord gegrond zijn". Het onderzoek kon worden afgerond. De straf was bepaald en zou de volgende dag komen: de totale verwoesting van de stad. Daarom vroegen de 'mannen' aan Lot om de toekomstige mannen van zijn twee dochters op te halen. Lot geloofde dat de 'mannen' meenden wat ze zeiden. Hij ging naar zijn schoonzons en zei: "Vlug, weg uit deze stad, want de HEER gaat haar verwoesten." "Maar zijn schoonzons namen hem niet serieus." Dezelfde reactie als bij de zondvloed, toe Noach de ark bouwde. Dezelfde reactie als bijna altijd als God spreekt door Zijn dienaren.

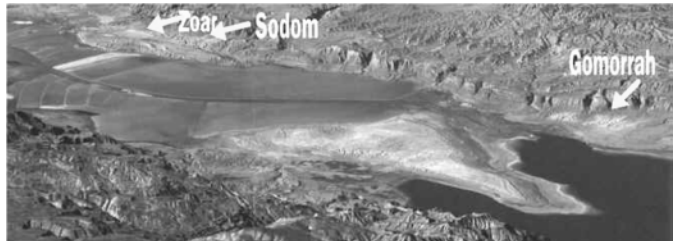
Toen het de volgende ochtend licht begon te worden, begonnen de 'mannen' Lot duidelijk te maken dat hij nu echt haast moest gaan maken.

Want anders zou met hem en zijn familie gebeuren waar Abraham zo bang voor was: "anders komt u om en wordt het slachtoffer van de misdaden die in deze stad zijn begaan." Toch aarzelde Lot nog steeds, en de 'mannen' moesten hem, zijn vrouw en twee dochters bijna de stad uitsleuren "omdat de HEER hen wilde sparen." En dat zal vooral zijn geweest om Abraham geen groot verdriet te bezorgen. Maar buiten de stad gekomen

bleven ze weer staan, en moesten de 'mannen' duidelijk maken dat het echt dringend was: "Vlucht, uw leven is in gevaar!" Ze moesten naar de bergen gaan, en mochten niet stilstaan of omkijken, anders zouden zij alsnog omkomen. Maar Lot begon bezwaren te maken. Hij was wel dankbaar dat hij gered werd, maar naar de bergen gaan wilde hij niet, met als argument dat ze zo ver weg waren. Wel wilde hij naar een klein stadje, niet ver van Sodom: "Dat stadje daar is dichtbij, dat zou ik kunnen halen. Geef mij de kans daarheen te vluchten, dat zou mijn redding kunnen zijn; het is maar een onbeduidend stadje." De 'mannen' stonden dit toe: "Vlucht daarheen en haast u, want tot u daar aangekomen bent kan ik niets doen." Hoe snel dit allemaal ging, blijkt uit dat Lot kort na zonsopgang in dat stadje aankwam. Vergezeld van alleen zijn twee dochters; want zijn

vrouw keek onderweg toch om en stierf. En onmiddellijk begon Gods oordeel over Sodom en Gomorra "en Hij vernietigde die steden en de hele vallei, met de inwoners van

al de steden en met alles wat er op het land groeide" met zwavel en vuur.

De lessen voor alle mensen

Petrus schreef dat dit een les moest zijn "voor alle zondaars van later tijden." Maar de meeste van hen hebben die les niet geleerd en zullen hem niet willen leren. Daarom profeteerde hij dat de tegenwoordige samenleving bestemd is "om op de dag van het oordeel, waarop de goddelozen ten onder zullen gaan, te worden prijsgegeven aan het vuur." Een vreselijke boodschap, die tegelijkertijd de mogelijkheid geeft uit dat oordeel gered te worden, als we zijn woorden serieus nemen.

Het stadje waar Lot was, werd gespaard. Niet omdat de inwoners 'onschuldig' waren, maar om Lot, en dus om Abraham. Dit laat zien dat

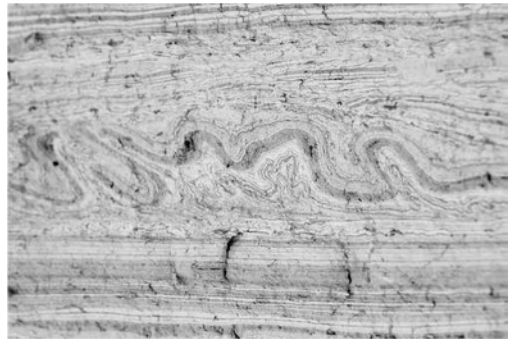
God de macht heeft om mensen letterlijk uit het oordeel over de zonde te redden. Voor Petrus was de redding van Lot zelfs een bewijs dat “de Heer vromen uit de beproeving kan redden.” Toen Abraham aan de horizon de dikke zwarte rookwolken zag opstijgen, wist hij dat er zelfs niet tien ‘onschuldigen’ waren geweest in Sodom en Gomorra. Hij wist toen nog niet dat Lot was gered, maar zal er ongetwij-

feld op vertrouwd hebben dat God dat had gedaan. “Zo hield God ... rekening met Abraham.”

Nog meer toekomstige vijanden van Israël

En Lot? Uiteindelijk voelde hij zich in dat kleine stadje (Zoar) niet veilig en ging toch naar de bergen. Daar woonde hij met zijn dochters in een grot. Omdat zij geen man hadden en dus geen kinderen, deden zij iets helemaal verkeerd met hun vader. Zij werden zwanger van hem en kregen beiden een zoon. De nakomelingen daarvan werden twee volken, die vijanden werden van de nakomelingen van Abraham. Zij toonden dus weinig dankbaarheid voor wat Abraham had gedaan, om het leven van hun voorvader Lot te redden. Zonder hem zouden zij niet hebben bestaan...

J.K.D.

In het gebied ten Noordoosten van de Dode Zee, niet ver van de bergvesting Masada, zijn veel sporen te vinden van wat de Bijbel vertelt over de verwoesting van Sodom en Gomorra. Er is veel vulkanische as met zwavelkernen. Ook zijn er sporen van grote ‘tectonische’ activiteit – beweging van de aarde – die de steden heeft ‘omgekeerd’. De aardformaties lenen zich voor fantasierijke gedachten over muren en grote gebouwen.

Afbeeldingen: Foto's hierboven: Kevin Fisher